

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Auteur

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

16 november 2023

Kenmerk

DGBI / 40994386

nota

Nota kamerbrief JLoI Nobian

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

[Redacted signature line]
[Redacted signature line]
[Redacted signature line]
[Redacted signature line]
[Redacted signature line]
[Redacted signature line]

Mede namens/met akkoord van Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat

Aanleiding

Op 21 november a.s. wordt de Joint Letter of Intent (JLoI) met Nobian ondertekend in Rotterdam (Botlek). U bent aanwezig en tekent op locatie samen met Nobian en de provincies Overijssel en Zuid-Holland. Stas IenW is niet aanwezig en tekent vooraf.

Geadviseerd besluit

U kunt kennis nemen van de nota en akkoord gaan met de kamerbrief inclusief bijlagen.

Kernpunten

- De JLoI met Nobian is de eerste JLoI in het kader van maatwerk. De JLoI Nobian heeft als ambitie om een versnelling van 10 jaar te realiseren wat betreft CO₂, stikstof en gasreductie en verbetering van de leefomgeving
- De ondertekening van de JLoI stond gepland op 13 juli jl. Vanwege de val van het kabinet op 7 juli jl. is ondertekening uitgesteld.
 - Eerst is gewacht op besluitvorming Tweede Kamer over al dan niet controversieel verklaren van maatwerk (12 sep).
 - Daarna is een aanvullende bepaling uitgewerkt en met Nobian overeengekomen, die onder meer een opzegmogelijkheid voor de Staat en Nobian omvat ingeval en voor zover (i) een nieuw kabinet maatwerk niet zou voortzetten en/of daar geen middelen voor beschikbaar zou stellen en/of (ii) de (nieuwe) Kamer de maatwerkaanpak controversieel zou verklaren. Daarnaast is voorzien in een beperking van aansprakelijkheid van de Staat, ingeval van opzegging van de JLoI op één van die gronden (18 okt).

- Tot slot zijn de suggesties van de provincie Groningen verwerkt (15 nov).
- De JLoI is inhoudelijk slechts op drie punten gewijzigd t.o.v. de versie die u eerder heeft gezien begin juli (waar de punten van de adviescommissie al in waren verwerkt):
 - De aanvullende bepaling (artikel 13) is toegevoegd.
 - Enkele tijdslijnen zijn 1-3 maanden opgeschoven.
 - De suggesties van de Provincie Groningen zijn verwerkt.
- Hoewel de JLoI inhoudelijk nauwelijks is aangepast sinds begin juli, is er de afgelopen maanden wel doorgewerkt aan de bindende maatwerkafspraken (gepland voor Q1 2024) om de vertraging zo beperkt mogelijk te houden.
- De JLoI wordt in Rotterdam ondertekend door Nobian, MEZK, en de provincies Zuid-Holland en Overijssel. Stas I&W tekent vooraf. De Provincie Groningen tekent niet mee, maar blijft wel betrokken bij verdere uitwerking van de bindende maatwerkafspraken.
- MFIN heeft de JLoI ontvangen en is op 6 november jl. akkoord gegaan. De ondertekende JLoI wordt na 21 november a.s. ter info aan de MR gestuurd.
- De JLoI wordt samen met het advies van de Adviescommissie Maatwerk Verduurzaming Industrie (AMVI) na ondertekening door MEZK naar de Tweede Kamer gestuurd. De Kamerbrief gaat mede namens Stas I&W. In de Kamerbrief staat met name beschreven wat de ambitie is en wat er met het advies van de adviescommissie is gedaan.

Toelichting

- De JLoI is opgedeeld in 5 verschillende 'projecten':
 1. Elektrificatie Delfzijl
 2. Elektrificatie Hengelo
 3. Elektriciteitsbesparing Rotterdam
 4. Energieopslag in zoutcavernes
 5. Portfolio van overige projecten
- Potentiële reductie/maatschappelijke baten per jaar in 2030 (tov 2020):
 - CO₂: ca. 600 Kton, waarvan ca. 500 additioneel (220 industrie, 260 elektriciteit), naar vrijwel 0
 - Stikstof: 450 ton NO_x naar vrijwel 0
 - Gas: 350 mln m³ naar vrijwel 0
 - E-flex (balanceren grid): 40 mw extra tov huidige situatie
 - Water en warmte: reductie >1,5 mln m³ water + ca 90 mw reductie van warmteverbruik Waddenzee en Twente kanaal.
- Om deze versnelling te realiseren vraagt Nobian vooral een bijdrage c.q. inspanning van de Staat om de business case rendabel te krijgen (inclusief benodigd kapitaal) en om de doorlooptijden van vergunningstrajecten te versnellen.
- Voor de funding gap is op basis van huidige prognoses en inschattingen een bandbreedte van 190 – 290 mln. euro in de JLoI opgenomen. De raming wordt geconcretiseerd voordat definitieve financiële besluitvorming plaatsvindt. De inzet is om ook een claw-back constructie op te nemen om overfinanciering tegen te gaan.
- De kosten worden zoveel mogelijk ingepast binnen het generieke instrumentarium.

Adviescommissie

- De adviescommissie geeft in haar advies een positief oordeel over het belang van Nobian, vindt de beoogde resultaten significant en beoordeelt de projecten uit de JLoI als technisch logisch, realistisch en ruimtelijk inpasbaar. Verder onderschrijft de adviescommissie het strategische belang van Nobian voor de Nederlandse chemische industrie en maatschappelijk relevante productieketens en stelt het vast dat de beoogde bijdrage aan het reduceren van uitstoot van CO₂ en stikstof en vermindering van gebruik van aardgas en zoet water significant zijn. De commissie onderschrijft o.a. de aanpak voor het financiële arrangement, maar wijst er wel op dat het financiële arrangement, zoals voorzien, nog nadere uitwerking en precisering behoeft. Dit geldt ook voor het mechanisme om overfinanciering tegen te gaan.
- Andere voorwaarden die de commissie stelt, betreffen o.a. de afstemming tussen Nobian, rijk en netbeheerders over de beschikbaarheid van energie-infrastructuur en een betere uitwerking van de gebiedsaanpak m.b.t. zoutwinning en opslag. Hier is inmiddels invulling aan gegeven.
- Tenslotte geeft de commissie nog enkele specifieke aanbevelingen en overwegingen die deels Nobian en deels de bredere aanpak betreffen.